

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 รวมทั้งเพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยอาศัยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการในระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2551 สำหรับการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการรอบที่ 1

การดำเนินการในวงรอบที่ 1 เพื่อพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) ให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ มีการปฏิบัติในช่วงเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ผลการดำเนินการ มีดังนี้

1. การศึกษาสถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร

การศึกษาสถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร ถือเป็นขั้นวางแผนในวงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยการประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาหลักสูตร และการพิจารณาแผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำไปอบรมเพื่อพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ ผลการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ประชุมศึกษาสถานการณ์

การประชุมวางแผนงานเพื่อศึกษาสถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้ประชุมผู้เกี่ยวข้องครั้งแรก ในวันที่ 14 สิงหาคม 2551 เพื่อระดมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหลักและผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในปัจจุบัน โดยเน้นที่สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในวิชา

ภาษาอังกฤษ ที่ควรจะดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมทั้งศึกษาความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด จนนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา และกำหนดแผนปฏิบัติการนั้น ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ที่ทางโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรอยู่ในปัจจุบันมาก และควรจะให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรใหม่นี้ว่ามีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิมอย่างไร รวมทั้งให้ครูผู้สอนได้วิเคราะห์บริบทของโรงเรียนร่วมกันก่อนที่จะพัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้นมา ทั้งนี้ ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องร่างหลักสูตรใหม่ขึ้นมาทั้งหมด เพราะต้องใช้เวลามาก โดยสามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ทางโรงเรียนมีอยู่แล้วตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่กำลังจะบังคับใช้ก็ได้

1.2 ประชุมพิจารณาแผนปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 7 คน ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน อีกครั้ง เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551 โดยผู้วิจัยได้นำแผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่ได้จัดทำขึ้น มาพิจารณาพร้อมกับผู้เข้าประชุมทั้งหมด ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการที่น่าเสนอ และมีข้อเสนอแนะในรายละเอียดเพิ่มเติม คือ

1.2.1 ควรเพิ่มกิจกรรมให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้นำเสนอหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นต่อหลักสูตร ในตอนท้ายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.2.2 ควรเพิ่มกิจกรรมให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้นำหลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาเป็นตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปทดลองสอนพร้อมกับประเมินผล โดยควรกระทำในช่วงเวลาเย็น เป็นเวลา 1 ชั่วโมง นอกเหนือจากการสอนปกติตลอดต่อเนื่องทั้งสัปดาห์ เพื่อความสะดวกในการประเมินผล

การเพิ่มเติมกิจกรรมในขั้นตอนการวางแผนนี้ เป็นมติของที่ประชุมที่ได้เสนอแนะเพื่อให้การพัฒนาครูมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากนั้นผู้บริหารโรงเรียนได้อนุมัติให้ผู้วิจัยเป็นหัวหน้าคณะทำงาน โดยจัดสรรงบประมาณให้จำนวนหนึ่ง

2. การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร

การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ถือเป็นขั้นปฏิบัติในวงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การเตรียมการอบรม การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ และการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครูที่กำหนดขึ้นไว้เป็นแนวทางก่อนหน้านี้นี้ ผลการดำเนินการคือ

2.1 การเตรียมการอบรม

ในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกันยายน 2551 ผู้วิจัยได้เริ่มวางแผนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยได้คัดเลือกครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอีก 2 คน และครูในกลุ่มสาระอื่น ๆ อีก 2 คน รวมเป็น 4 คน เป็นทีมงานเพื่อช่วยจัดการอบรม ระหว่างนี้ก็ได้ประสานวิทยากรที่มีความรู้เรื่องหลักสูตร สถานศึกษา จัดเตรียมสื่อที่ใช้ซึ่งประกอบด้วย เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างย่อ และจัดเตรียมสื่อมัลติมีเดีย พร้อมกับใบงานกิจกรรมและใบประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยและทีมงานผู้ช่วยได้ซักซ้อมการประเมินผลจากเครื่องมือที่ได้พัฒนาขึ้น โดยมีกำหนดร่วมกันว่าจะดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในวันที่ 24-26 กันยายน 2551 โดยใช้ห้องประชุมของโรงเรียนเป็นสถานที่ดำเนินการ

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในฉบับเดิมที่ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน และฉบับแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กำลังทดลองใช้กับสถานศึกษาบางส่วนในลักษณะโครงการนำร่อง รวมทั้งการฝึกปฏิบัติเขียนหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้สอนได้จริง ซึ่งในขั้นนี้จะเป็นการปฏิบัติการและประเมินผลไปด้วย โดยมีครูกลุ่มเป้าหมายเข้าอบรมทั้งหมด รวม 7 คน ผลการดำเนินการมีดังนี้

2.2.1 กิจกรรมการฝึกอบรม

การฝึกอบรมดำเนินการในวันที่ 24-26 กันยายน 2551 โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการ รวม 3 วัน ก่อนการฝึกอบรมผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 50 ข้อ มาให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้ทำเป็นเวลา 30 นาที และหลังการ

อบรมผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความรู้ชุดเดิมมาให้ทำอีกครั้ง เป็นเวลา 30 นาที สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรม มี 4 กิจกรรมย่อยคือ

1) กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมให้ความรู้ กิจกรรมนี้ดำเนินการในช่วงเช้า ของวันที่ 24 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 09.30 – 12.00 น. โดยวิทยากรได้บรรยายให้ความรู้กับครูกลุ่มเป้าหมาย ในหัวข้อ “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับบริบทของโรงเรียน” เป็นกิจกรรมบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร ที่ให้ความรู้กับครูกลุ่มเป้าหมายถึงสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สำหรับกิจกรรมการอบรม วิทยากรได้บรรยายให้ผู้เข้าอบรมได้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละหลักสูตร และอธิบายถึงหลักการพื้นฐานที่เป็นจุดสำคัญของหลักสูตร คือการให้ความสำคัญกับบริบทของโรงเรียน อันเป็นความเกี่ยวข้องระหว่างนักเรียนที่เป็นผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจถึงหลักการสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาในวิชาที่ตนเองสอนได้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และสามารถนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้สนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ และในส่วนของชั่วโมงสุดท้ายของการฝึกอบรม วิทยากรได้มอบหมายให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้ฝึกวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในเชิงเปรียบเทียบในประเด็นที่เกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร ข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตร จุดเด่นและข้อจำกัด บริบทของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจากผลงานของครูกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม ได้สะท้อนผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1) สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูกลุ่มเป้าหมายได้เปรียบเทียบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 2 ฉบับว่าในส่วนสาระสำคัญไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะมีสาระการเรียนรู้ใน 8 สาระวิชาเหมือนกัน คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ โดยในสาระที่เป็นภาษาต่างประเทศซึ่งครูกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอนใน โรงเรียนนั้นมีเป้าหมายเดียวกันคือ เป็นการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสิ่งพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการสื่อสารและการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตร

ครุกลุ่มเป้าหมายได้เปรียบเทียบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 2 ฉบับว่ามีข้อแตกต่างที่ชัดเจนคือ โครงสร้างของหลักสูตรที่จำแนกช่วงชั้นของผู้เรียนแตกต่างกัน กล่าวคือ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 นั้น มีโครงสร้างหลักสูตร โดยจำแนกนักเรียนออกเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 เป็นระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ช่วงชั้นที่ 2 เป็นระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 และช่วงชั้นที่ 4 เป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในขณะที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้จำแนกโครงสร้างหลักสูตรตามพัฒนาของผู้เรียน เป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่มีเป้าหมายชัดเจนว่าจะเน้นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการสื่อสารทั้งการอ่านและการเขียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบด้วยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ที่มีเป้าหมายชัดเจนการในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาในระดับสูงขึ้นไป โดยใช้เทคโนโลยีมาประกอบ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ที่มีเป้าหมายชัดเจนในการเพิ่มพูนทักษะเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

1.3) จุดเด่นและข้อจำกัด

ครุกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าในแต่ละหลักสูตรมีจุดเด่นแตกต่างกัน กล่าวคือ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้จำแนกนักเรียนในระดับประถมศึกษาอย่างละเอียด และมุ่งไปที่เป้าหมายเพื่อสร้างพื้นฐานทางการคิดและกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของประเทศ โดยเฉพาะในด้านภาษาต่างประเทศนั้นครุกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าหลักสูตรมีเป้าหมายที่เด่นในด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดและสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สำหรับจุดเด่นของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 คือการให้ความสำคัญอย่างชัดเจนกับการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนด้านการอ่านและการเขียน โดยผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้

สำหรับข้อจำกัดของแต่ละหลักสูตร ครุกลุ่มเป้าหมายได้สะท้อนว่ายังไม่มีความชัดเจนที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากหลักสูตรทั้ง 2 ฉบับ ได้มีหลักเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับว่าครูผู้สอน ได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของหลักสูตรการศึกษาที่บังคับใช้อย่างแท้จริงหรือไม่มากกว่า

1.4) บริบทของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตร

ครูกลุ่มเป้าหมาย มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บริบทของโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) ไม่มีผลต่อความแตกต่างระหว่างการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 2 ฉบับมาใช้ แต่เห็นว่าบริบทของโรงเรียนมีผลต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพราะวิชาดังกล่าวนี้จะเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ และทักษะ ต้องมีการฝึกปฏิบัติ มีการใช้สื่อ และมีอาจจะต้องฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงนอกสถานที่ รวมทั้งมีวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษามาให้ความรู้กับผู้เรียนบ้างในบางครั้ง แต่การที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมบางอย่างที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เช่น การไม่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร รวมไปถึงการขาดวัสดุอุปกรณ์และสื่อใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้บริบทของโรงเรียนเป็นข้อจำกัดสำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของผู้เรียนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.5) แนวทางการพัฒนาหลักสูตร

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูกลุ่มเป้าหมายเปรียบเทียบให้เห็นว่า หากพิจารณาเฉพาะในบริบทของโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) อาจจะใช้แนวทางการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เมื่อมีการจำแนกอย่างละเอียดในแต่ละช่วงชั้น การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาจะให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างช่วงชั้น ในขณะที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สามารถเน้นเป็นความเป็นองค์รวมได้มากขึ้น ในส่วนของเป้าหมายนั้นก็มีความแตกต่างกัน คือในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 จะเน้นให้ผู้เรียนมีความสุข และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในขณะที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ควรจะเน้นการเรียนรู้อย่างเข้มข้นทั้งในด้านความรู้และทักษะ ควรจัดการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 อย่างต่อเนื่องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ความสำคัญกับพัฒนาของเด็กแต่ละช่วงวัย และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษากับผู้เรียนให้มากขึ้น

2) กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมนี้ดำเนินการในช่วงบ่าย ของวันที่ 24 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 13.00 – 16.00 น. และในวันที่ 25 กันยายน 2551 เวลา 09.00 – 12.00 น. โดยให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เฉพาะในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยการนำเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ

โครงสร้างหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ที่กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้แล้วมาปรับปรุง โดยการกำหนดคำอธิบายรายวิชาชั้นใหม่ในแต่ละชั้นเรียน ตามที่หลักสูตรการแกนกลาง การศึกษาระดับพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดไว้ นอกจากนั้นยังได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา และจำนวนชั่วโมงขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้พัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3) กิจกรรมที่ 3 การนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมนี้ ดำเนินการในช่วงบ่าย ของวันที่ 25 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 13.00 – 16.00 น. โดยครู กลุ่มเป้าหมายได้นำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียน จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ในสาระอื่น ๆ อีก 4 คน ได้วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อเป็นการประเมินและให้ข้อเสนอแนะต่อ หลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น ก่อนที่ครูกลุ่มเป้าหมายจะร่วมกันแก้ไขต่อไป โดยข้อเสนอที่ สำคัญของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดที่เข้าร่วมในวันและเวลาดังกล่าว ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับ ความสอดคล้องของหลักสูตรระหว่างวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย อันเป็นการ แสดงถึงปัญหาและความต้องการในบริบทของ โรงเรียนกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการ เรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะสามารถนำหลักสูตร ไปแก้ไขให้มีความ สมบูรณ์ต่อไป

4) กิจกรรมที่ 4 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมนี้เป็นการ ดำเนินการ ในวันที่ 26 กันยายน 2551 โดยให้ครูกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 คน ได้เขียนตัวอย่างแผนการ จัดการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปสอนนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมได้จากหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น คนละ 1 แผน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยหัวข้อต่างๆ ได้แก่

4.1) หัวเรื่อง ประกอบด้วย ชื่อเรื่องหรือชื่อแผน ระดับชั้นของ ผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมง

4.2) สาระสำคัญของแผน เป็นการอธิบายถึงสาระสำคัญของแผน จัดการเรียนรู้โดยสังเขป

4.3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นความคาดหวังที่อยากให้เกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้

4.4) จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายในเชิงพฤติกรรมที่ เกิดขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นการกระทำของผู้เรียน

4.5) สาระการเรียนรู้ เป็นคำสำคัญที่แสดงความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้ที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นการแสดงถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้พร้อมระบุกิจกรรม จำแนกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุปผล

4.7) สื่อการเรียนรู้/ แหล่งเรียนรู้ เป็นการระบุถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

4.8) การวัดและประเมินผล เป็นการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งจากการสังเกตพฤติกรรม การตรวจสอบผลงาน และจากการใช้แบบวัดต่าง ๆ

3. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ ถือเป็นขั้นของการปฏิบัติและสังเกต ตามวงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตามงานและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครูที่กำหนดไว้ กิจกรรมนี้ดำเนินการระหว่างสัปดาห์ที่ 1 – 3 ของเดือนตุลาคม 2551 ซึ่งเป็นการวางแผนการปฏิบัติ ทดลองสอนและการนิเทศติดตามงาน โดยในวันที่ 2 ตุลาคม 2551 เวลา 15.00 น. ผู้วิจัยและครูกลุ่มเป้าหมายได้ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อกำหนดวันเวลาในการทดลองสอน โดยได้กำหนดให้เป็นวันที่ 6 – 10 และ 13 – 14 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น. เป็นเวลาสำหรับการทดลองสอนและนิเทศติดตามงาน

สำหรับการดำเนินการทดลองสอนในครั้งนี้ ถือเป็นการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ครูกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นในขั้นการอบรมเชิงปฏิบัติการ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาที่ครูกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 7 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการทดลองสอนและการนิเทศ มีดังนี้

3.1 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 6 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 7 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 8 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.4 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ที่ 4 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 9 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.5 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ที่ 5 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 10 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.6 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ที่ 6 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 13 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

3.7 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ที่ 7 ทดลองสอนและประเมินผลในวันที่ 14 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น.

ในส่วนของงานนิเทศติดตามงาน จะประกอบด้วยครูกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดที่ไม่ได้
สอนจะเป็นผู้เข้าร่วมสังเกตการทดลองสอนและทำการสังเกตผลการทดลองสอนตามแบบสังเกต
การทดลองสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การติดตามผล

การติดตามผล เป็นการการติดตามผลการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ประกอบด้วยการติดตามผลการอบรมเชิง
ปฏิบัติการ การนำหลักสูตรไปใช้ และการสะท้อนผลการปฏิบัติในภาพรวม ซึ่งถือเป็นขั้นของ
การสังเกตและสะท้อนผลการปฏิบัติ ตามวงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้การสังเกตจากแบบ
สังเกตและแบบประเมินผลที่กำหนดไว้ ผลการดำเนินการคือ

4.1 การติดตามผลการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนำหลักสูตรไปใช้

4.1.1 กิจกรรมการฝึกอบรม

1) การฝึกอบรมให้ความรู้ จากการสังเกตผลการพัฒนาจากกิจกรรม
ฝึกอบรมของครูกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัย ของวันที่ 24 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 08.00 – 12.00
น. ตามแบบประเมินผลการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูนั้น พบว่า

1.1) ความสนใจใฝ่รู้ในเอกสารที่ศึกษา

ครูกลุ่มเป้าหมาย มีความสนใจใฝ่รู้ในเอกสารที่ศึกษาเป็นอย่างดี
โดยได้อ่านประกอบการฟังบรรยาย และใช้เอกสารที่แจกมาพิจารณาประกอบในการวิเคราะห์
หลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ ตามไปงาน

1.2) การมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการทำหลักสูตร

สถานศึกษา

การพิจารณาความตั้งใจในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการซักถามวิทยากร รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตอบคำถามจากวิทยากร ทำให้ทราบว่าครูกลุ่มเป้าหมายรู้และเข้าใจถึงบทบาทของตนเองที่จะต้องทำหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน นอกจากนี้การที่ครูทุกคนมีความเต็มที่จะร่วมกิจกรรม ทั้งการฟังบรรยาย การแสดงความคิดเห็น และการทำใบงานซึ่งเป็นการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาทั้งฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและฉบับใหม่ที่จะบังคับใช้นี้ ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าครูกลุ่มเป้าหมายรู้และเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเองเรียนรู้คือบทบาทหน้าที่ที่ตนเองต้องทำ

1.3) การอภิปรายซักถามในใบงานที่ไม่ชัดเจน

ครูกลุ่มเป้าหมาย ได้ร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยกัน เกี่ยวกับใบงานที่เป็นแบบวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้แสดงความคิดเห็นและซักถามวิทยากรเป็นระยะเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมและการยืนยันความเข้าใจในประเด็นที่ตนเองวิเคราะห์ตลอดเวลา

1.4) ความกระตือรือร้นในการอบรม

บรรยากาศระหว่างการฟังบรรยายและจากการทำกิจกรรมใบงาน เป็นไปอย่างดี โดยครูกลุ่มเป้าหมายมีความกระตือรือร้นที่อยากเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่วิทยากรได้มอบหมายให้

2) กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากการจัดกิจกรรมการพัฒนาจากกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของครูกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัย ของวันที่ 24 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 13.00 – 16.00 น. และในช่วงเช้า ของวันที่ 25 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ตามแบบประเมินผลการอบรม โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูนั้น พบว่า

2.1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำหลักสูตรสถานศึกษา

ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี สามารถทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ตามที่กำหนด

2.2) การนำประสบการณ์การอบรมมาใช้ในการทำหลักสูตรสถานศึกษา

ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้นำประสบการณ์การอบรม มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปแบบของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ โดยการนำเอาเอกสารที่ใช้ประกอบการอบรม และผลการวิเคราะห์บริบทโรงเรียนและแนวทางการจัดทำหลักสูตรตามใบงานของกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เบื้องต้นช่วงแรกของการอบรมเชิงปฏิบัติการ มาใช้ประกอบในการทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.3) การทำงานร่วมกันและความสามัคคีในกลุ่มสาระการเรียนรู้

การพิจารณาจากบรรยากาศในการทำงานที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำงานอย่างมีความสุข ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเป็นกันเอง แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มเป้าหมายได้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสามัคคีเป็นอย่างดี

2.4) ความเสียสละเวลาในการทำหลักสูตรสถานศึกษา

ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคน ได้ให้เวลาสำหรับการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มที่ โดยทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมเต็มเวลา

2.5) ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ และเอื้ออาทร

นอกเหนือจากความสามัคคีร่วมใจกันเป็นอย่างดีแล้ว ครูกลุ่มเป้าหมายยังได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่กันตลอดระยะเวลาที่ฝึกปฏิบัติการณ์ร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงการมีน้ำใจ และความเอื้ออาทรในกลุ่มผู้เข้าอบรมด้วยกันเอง

2.6) ความพยายาม ความอดทน ต้องการทำหลักสูตรสถานศึกษา

ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคน ได้ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มที่ด้วยความอดทน และพยายามที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นอยู่ตลอดเวลา

2.7) การมีสมาธิในการทำงาน

ครูกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีสมาธิในการทำงาน มีเพียงบางคนที่มีภารกิจอื่น ๆ จนต้องใช้เวลาบางช่วงไปปฏิบัติ ซึ่งมีผลต่อสมาธิในการทำงานของตนเอง แต่ไม่มีผลกระทบต่อคนอื่น ๆ

3) กิจกรรมการนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา จากการศึกษาผลการพัฒนาจากกิจกรรมการนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา ของครูกลุ่มเป้าหมายโดยผู้วิจัย ของวันที่ 25 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 13.00 – 16.00 น. พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายได้นำเสนอหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามระยะเวลาที่กำหนด และมีการอธิบายถึงแนวความคิดในการจัดทำหลักสูตรประกอบอย่างกว้างขวาง รวมทั้งได้ช่วยกันข้อซักถามของผู้เชี่ยวชาญได้อย่างเต็มที่ และ

ได้มีการนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในช่วงโมฆะสุดท้ายของการนำเสนอ

4) กิจกรรมการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากการสังเกตผลการพัฒนา กิจกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของครูกลุ่มเป้าหมายโดยผู้วิจัย ของวันที่ 25 กันยายน 2551 ระหว่างเวลา 13.00 – 16.00 น. ที่ใช้ระยะเวลาการปฏิบัติรวม 6 ชั่วโมง พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติสำเร็จลุล่วงไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่ได้มีการนำเสนอให้คนอื่น ได้วิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด

4.1.2 กิจกรรมการนำหลักสูตรไปใช้

การติดตามผลในกิจกรรมนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลที่ใช้ กลยุทธ์การนิเทศติดตามงาน มีวิธีการคือเมื่อครูกลุ่มเป้าหมายทำการสอน จะมีครูกลุ่มเป้าหมายคนอื่น ๆ ร่วมสังเกตการสอน ซึ่งจากการสังเกตผลการทดลองสอนครูกลุ่มเป้าหมายโดยผู้วิจัย ในวันที่ 6 – 10 และ 13 – 14 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น. พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายได้ทดลองสอนในช่วงวันเวลาดังกล่าวครบทุกคน สำหรับการนิเทศติดตามการทดลองสอน โดยครูกลุ่มเป้าหมายคนอื่น ๆ พบว่าส่วนใหญ่ได้ร่วมสังเกตการสอนและได้ประเมินการทดลองสอนโดยใช้แบบสังเกตการสอนของผู้วิจัยเกือบทั้งหมด โดยพบว่ามีเพียง 2 ราย เท่านั้น ที่ไม่สามารถร่วมนิเทศและประเมินได้ครบทั้ง 6 ครั้ง

4.2 การสะท้อนผลการปฏิบัติในภาพรวม

ผู้วิจัยจะสะท้อนผลการพัฒนาครูในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของโรงเรียนบัวขาว (วันครู 2500) ในภาพรวมของการดำเนินการ ตามวงรอบที่ 1 ดังนี้

4.2.1 แผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

แผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ จัดทำขึ้นก่อนการดำเนินการในวงรอบที่ 1 เมื่อนำมาดำเนินการในขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในขั้นตอนการวางแผน โดยผู้ร่วมวิจัยได้เสนอให้มีการแก้ไขเพื่อให้ การดำเนินการมีความสะดวกรวดเร็ว และต่อเนื่อง จึงได้ปรับเปลี่ยน โดยเพิ่มกิจกรรมการนำเสนอ หลักสูตรตัวอย่างที่ครูกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาขึ้นระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ เสนอแนะ และการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาเขียนเป็นตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แล้วนำไปทดลองสอน โดยการทดลองสอนนี้ดำเนินการในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน เวลา 16.00 – 17.00 น. ต่อเนื่องกันไป เป็นเวลา 7 วัน วันละ 1 ชั่วโมง เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเกิดผลเป็นรูปธรรมและวัดผลได้ในเชิงปฏิบัติ

4.2.2 การพัฒนาหลักสูตร

การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้ปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอในขั้นตอนการวางแผนแล้ว โดยมีกิจกรรมทั้งสิ้น 4 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมการฝึกปฏิบัติเขียนหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมการนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทั้ง 4 กิจกรรมสามารถดำเนินการได้ตามแผน โดยไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ซึ่งผู้วิจัย สามารถสะท้อนผลได้ดังนี้

1) กิจกรรมให้ความรู้ พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความสนใจใฝ่รู้ในเอกสารที่ศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการอภิปรายซักถามในใบงานที่ไม่ชัดเจนที่แสดงถึงความสนใจและการมีส่วนร่วม มีความรู้สึกกระตือรือร้นในการอบรม

2) กิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายสามารถร่วมกันเขียนหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ตามเป้าหมาย โดยครูกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี สามารถร่วมกันทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ตามที่กำหนด สามารถนำประสบการณ์การอบรมมาใช้ในการทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการทำงานร่วมกันและความสามัคคีในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความเสียสละเวลาในการทำหลักสูตรสถานศึกษา และแสดงความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ และเอื้ออาทร รวมทั้งมีความพยายาม ความอดทน ต้องการทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็น อย่างดี สำหรับเรื่องสมาธิในการทำงานระหว่างฝึกรอบมนั้น ครูกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีสมาธิในการทำงาน มีเพียงบางคนที่มีภารกิจอื่น ๆ จนต้องใช้เวลาบางช่วงไปปฏิบัติ ซึ่งมีผลต่อสมาธิในการทำงานของตนเอง แต่ไม่มีผลกระทบต่อคนอื่น ๆ

3) กิจกรรมการนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า จากการที่ครูกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันนำเสนอหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นนั้น ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้ประเมินหลักสูตรจากแบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษาแล้วเห็นพ้องกันว่า หลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแสดงภาพของผู้เรียนที่พึงประสงค์ในอนาคตอย่างชัดเจน มีความเป็นไปได้และมีการกำหนด

ระยะเวลาที่แน่นอน และมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถสร้างความรู้และทักษะของผู้เรียน สำหรับความสอดคล้องกับนโยบาย สภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน นั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะภายใต้การนำเสนอ ซึ่งครูกลุ่มเป้าหมายได้นำข้อท้วงติงนี้ไปปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความสมบูรณ์ขึ้นในชั่วโมงสุดท้าย

4) กิจกรรมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

5) การประเมินผลความรู้ของครูกลุ่มเป้าหมายที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการเปรียบเทียบก่อนและหลังการอบรม พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยความรู้ภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม รายละเอียดดังตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 คะแนนการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ครูกลุ่มเป้าหมาย (คนที่)	คะแนน (50 คะแนน)	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม
1	28	36
2	27	36
3	33	38
4	30	35
5	26	36
6	24	29
7	32	37
เฉลี่ยรวม	28.57	35.29

จากตาราง 2 แสดงว่า คะแนนการทดสอบความรู้ก่อนการอบรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ระดับ 28.57 และหลังการเข้ารับการอบรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 35.29

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ลำดับการทดสอบ	ค่าสถิติ				
	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อนอบรม	28.57	3.29	8.021	6	.000
หลังอบรม	35.29	2.93			

จากตาราง 3 แสดงว่า ความรู้ของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ภายหลังจากการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

4.2.3 การนำหลักสูตรไปใช้

การสะท้อนผลการนำหลักสูตรไปใช้ ตามกลยุทธ์การนิเทศติดตามงานที่มุ่งหวังให้ครูกลุ่มเป้าหมายนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองสอนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบุคคลที่นิเทศติดตามงาน คือครูกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดที่ไม่ได้เป็นผู้ทดลองสอน จะเป็นผู้ประเมินผลการทดลองสอนตามแบบประเมินการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการที่ครูผู้สอนได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนเองพัฒนาขึ้นไปทดลองสอนกับนักเรียน ในระหว่างวันที่ 6 – 10 และ 13 – 14 ตุลาคม 2551 เวลา 16.00 – 17.00 น. แล้วครูผู้สอนที่เหลือจะเป็นผู้สังเกตการสอนและประเมิน จากผลการประเมิน ผู้วิจัยสามารถสะท้อนผลได้ดังนี้

- 1) การทดลองสอนตามวัน – เวลาดังกล่าว ครูกลุ่มเป้าหมายได้ทำการทดลองสอนจนครบทุกคน และไม่พบปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการทดลองสอน
- 2) การนิเทศติดตามการทดลองสอนโดยครูกลุ่มเป้าหมายคนอื่น ๆ โดยการร่วมสังเกตการสอนและประเมินการทดลองสอน โดยใช้แบบประเมินการสอนของผู้วิจัย พบว่าแผนการเรียนรู้ทั้งหมดมีค่าความพึงพอใจในระดับสูง ยกเว้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ที่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 และ 5 และด้านกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ที่อยู่ในระดับปานกลาง รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการทดลองสอนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการอบรมเชิงปฏิบัติกร ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1			
ด้านเนื้อหา	2.82	.19	สูง
ด้านเวลา	2.76	.37	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.82	.24	สูง
รวม	2.80	.20	สูง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2			
ด้านเนื้อหา	2.72	.25	สูง
ด้านเวลา	2.58	.20	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.67	.20	สูง
รวม	2.66	.18	สูง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3			
ด้านเนื้อหา	2.75	.16	สูง
ด้านเวลา	2.50	.46	ปานกลาง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.58	.34	สูง
รวม	2.61	.17	สูง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4			
ด้านเนื้อหา	2.50	.32	ปานกลาง
ด้านเวลา	2.61	.52	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.54	.26	สูง
รวม	2.55	.25	สูง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5			
ด้านเนื้อหา	2.46	.37	ปานกลาง
ด้านเวลา	2.61	.45	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.50	.25	ปานกลาง
รวม	2.52	.24	สูง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6			
ด้านเนื้อหา	2.46	.34	ปานกลาง
ด้านเวลา	2.76	.25	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.28	.27	ปานกลาง
รวม	2.50	.21	ปานกลาง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7			
ด้านเนื้อหา	2.75	.20	สูง
ด้านเวลา	2.90	.16	สูง
ด้านสื่อและกิจกรรม	2.54	.34	สูง
รวม	2.73	.17	สูง

จากตาราง 4 แสดงว่า ความพึงพอใจในการทดลองสอนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เกือบทั้งหมดของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีเพียงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เท่านั้นที่ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจของแผนจัดการเรียนรู้เป็นรายด้านพบว่า มีด้านเวลาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ด้านเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ด้านเนื้อหา ด้านสื่อและกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ที่อยู่ในระดับปานกลาง

จากการดำเนินการในวงรอบที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และฉบับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในส่วนของผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนั้นได้ผลเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ และการอบรมเชิงปฏิบัติการก็ได้ผลอย่างเต็มที่ โดยครูกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการเข้าอบรมอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน รวมทั้งการทดลองสอนและติดตามผล ซึ่งเป็นขั้นตอนการนิเทศติดตามผลก็เป็นไปตามที่กำหนด อย่างไรก็ตามในส่วนของการประเมินกิจกรรมทดลองสอนนั้น พบว่าส่วนใหญ่หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นได้รับความพึงพอใจเป็นอย่างสูงจากผู้ประเมิน แต่ก็ยังมีบางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ก็พบว่ายังมีบางด้านในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3, 4, 5 และ 6 ที่ยังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ร่วมกับผู้ร่วมวิจัยปรึกษาหารือกันเพื่อดำเนินการในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการรอบที่ 2

สำหรับการดำเนินการในวงรอบที่ 2 เป็นการนำผลสะท้อนในวงรอบที่ 1 มาพิจารณาปรับปรุงแล้วปฏิบัติตามวงรอบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการอีกครั้ง เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ผลมากที่สุด การดำเนินการอยู่ระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคการศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

1. การประชุมวางแผนปฏิบัติการ

การประชุมวางแผนปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกับครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 7 คน เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2551 เวลา 09.00 น. ที่โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) สาระสำคัญของการประชุม เพื่อวางแผนดำเนินการให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความสมบูรณ์ โดยได้นำผลสะท้อนในวงรอบที่ 1 มาสรุปและวิเคราะห์ร่วมกัน โดยผู้ร่วมประชุมเห็นว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการในช่วงที่ผ่านมาได้ผลเป็นที่น่าพอใจ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือการที่ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคะแนน และการประเมินผลจากแบบสังเกต ของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

สำหรับเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในกลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้น ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า การพัฒนาหลักสูตรของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคนสามารถปฏิบัติได้ โดยพิจารณาจากการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องจากที่มีอยู่เดิม โดยทำการปรับปรุงคำอธิบายสาระการเรียนรู้ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา และจำนวนชั่วโมง ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 อันเกิดจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ อีกทั้งทุกคนยังรู้ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร และสามารถพัฒนาหลักสูตรให้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งถือว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของผลการประเมินหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา จนถึงขั้นการสร้างตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และได้ทำการประเมินการทดลองสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยพบว่ายังมีบางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ค่าเฉลี่ยยังอยู่ในระดับปานกลางนั้น

ที่ประชุมเห็นว่าควรพิจารณาแก้ไขให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อจะได้นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นตัวอย่างนำร่องที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ เมื่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ.2551 ฉบับที่กำลังทดลองใช้ ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษาใน พ.ศ.2553

การประชุมในขั้นของการวางแผนนี้ ที่ประชุมได้ตกลงกันว่า ให้ครูกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยยึดผลที่ได้การประเมินด้วยแบบสังเกตการทดลองสอนของผู้วิจัย วิธีการคือพิจารณาค่าเฉลี่ยในรายชื่อและรายด้านจากผลการประเมินเพื่อดูว่ามีข้อใดและในด้านใดที่ค่าเฉลี่ยยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ก็ให้นำประเด็นในข้อนั้นไปเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของตน ก่อนที่จะนำมาพิจารณาร่วมกันอีกครั้งในขั้นต่อไป

2. การปฏิบัติตามแผน

หลังจากได้มีการวางแผนการปฏิบัติแล้วแล้ว ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกับครูกลุ่มเป้าหมาย ในวันที่ 10 ตุลาคม 2551 เวลา 09.00 – 12.00 น. ที่โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) โดยการประชุมได้ดำเนินการดังนี้

2.1 การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มเป้าหมาย

การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ ถือเป็นกรนำเสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตร สถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ครูกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาขึ้นนี้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ แล้วนำไปทดลองสอน ทำการประเมินผลและนำไปปรับแก้จนมีความสมบูรณ์ให้ที่ประชุมได้ทราบ และพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง ซึ่งครูกลุ่มเป้าหมายได้นำเสนอคนละ 10 นาที จนครบทุกคน

2.2 การให้ข้อเสนอแนะ

การให้ข้อเสนอแนะ เป็นการให้คำแนะนำหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม ของครูกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุม โดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้น

จากการสังเกตผลการประชุมเพื่อนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัย ในวันที่ 10 ตุลาคม 2551 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. นั้น พบว่าบรรยากาศการประชุมเป็นไปอย่างเป็นกันเอง ส่วนกรนำเสนอไม่น่ามีข้อเสนอนแนะ แต่มี

การให้ข้อคิดเห็นหรือการชื่นชมกันเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า สิ่งที่น่าเสนอมีความสมบูรณ์ดีแล้ว และมีข้อสรุปว่าการดำเนินการของครุกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปแบบตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ

จากการดำเนินการในวงรอบที่ 2 สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาครุกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ฉบับปรับปรุง ที่ได้ดำเนินการมาแล้วในวงรอบที่ 1 และมีข้อควรปรับปรุงในส่วนของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา วิชาภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งรายละเอียดของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครุกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาจนสำเร็จนั้นมีรายละเอียดในภาคผนวก